

Gespreksnotitie Regio Groningen-Assen

T.b.v. rondetafelgesprek regio's op donderdag 12 maart 2026

Verzoek: De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer verzoekt om in een gespreksnotitie in te gaan op het belang van de regio. Specifiek vraagt de commissie om te reflecteren op het programma *Elke regio telt*: wat gaat er goed in de uitvoering van *Elke regio telt* en wat kan er beter?

Noord Nederland is een regio die niet alleen ondersteuning nodig heeft, maar vooral een regio die kansen biedt voor heel Nederland. We staan voor grote nationale opgaven: veiligheid, woningbouw, energie, bereikbaarheid, digitalisering, gezondheid en klimaat. Het zijn vraagstukken die alleen opgelost kunnen worden als alle regio's mee kunnen doen. En juist het Noorden heeft de ruimte, de kennis, de energie-infrastructuur en de ontwikkelkracht om hier een doorslaggevende bijdrage aan te leveren.

De inzichten uit *Elke regio telt!* raken precies aan de realiteit die wij al jaren ervaren. De verschillen in brede welvaart tussen regio's nemen toe en gaan verder dan inkomen alleen. Ze raken aan bereikbaarheid, gezondheid, vertrouwen, cultuur en voorzieningen. In onze regio zien we hoe landelijke regelingen en beleid soms onbedoeld die verschillen vergroten. Vooral omdat veel instrumenten nog steeds primair gericht zijn op de traditionele economische kerngebieden. Dat betekent dat schaarse middelen vaak daar terechtkomen waar al veel gebeurt, terwijl regio's als de onze juist ruimte bieden om nationale knelpunten op te lossen.

Gelukkig zien we beweging. Programma's zoals het Nationaal Programma Vitale Regio's en de afspraken binnen Nij Begun laten zien dat er steeds meer oog is voor de noodzaak van langjarig en structureel samenwerken. Dat waarderen wij enorm. Tegelijkertijd weten we dat structurele resultaten ook structurele middelen vragen. Het heeft simpelweg geen zin om regio's te laten concurreren om incidentele subsidies of tijdelijke SPUK's. Voor complexe opgaven, of het nu gaat om herstel, vernieuwing, verduurzaming of talentontwikkeling, is consistentie nodig. Niet een impuls voor twee jaar, maar een gezamenlijke inzet voor tien tot twintig jaar.

Daarom onderstrepen wij, als Regio Groningen – Assen, het belang van onze aanwijzing als initieerregio in het Ontwerp -Nota Ruimte. Dat is niet alleen een erkenning van wat wij te bieden hebben, maar ook een uitnodiging om die potentie te benutten voor het hele land. De opgaven die Nederland heeft op energie, digitalisering, veiligheid en weerbaarheid, gezondheid en biotechnologie kunnen in onze regio sneller en grootschaliger worden gerealiseerd, omdat we over ruimte en infrastructuur beschikken die elders schaars of vastgelopen is. Waar steden in het westen nauwelijks meer kunnen uitbreiden, kunnen wij wel woningen én werkplekken combineren zonder in te leveren op leefkwaliteit.

Daarbij speelt niet alleen de fysieke ruimte een rol, maar ook de kennisinfrastructuur. Via de Universiteit van het Noorden en onze regionale samenwerking zetten we sterk in op het opleiden en behouden van talent, en op het toepassen en opschalen van innovaties. Juist die koppeling tussen kennis, mkb, start-ups, onderwijs en overheden maakt dat innovaties hier echt kunnen landen in de praktijk.

Woningbouw is in het Noorden en ook in de RGA nooit een puur technische opgave. Wonen en economie kunnen niet los van elkaar worden gezien. Als we woningen bouwen zonder banen, dan verliezen we onze jongeren en trekken we geen nieuwe inwoners aan. Andersom geldt dat bedrijven zich niet vestigen als er geen aantrekkelijke woon- en leefomgeving is. In die zin bouwen we niet alleen huizen; we bouwen toekomstperspectief. Een huis zonder fundament blijft niet staan, en in de Regio Groningen-Assen is het economische fundament cruciaal.

Daar zit echter ook een uitdaging. Regelingen zoals Wonen op Korte Termijn werken vooral met absolute aantallen, en dat pakt nadelig uit voor kleinere gemeenten. Dat geldt ook voor rendementseisen die moeilijk haalbaar zijn bij binnenstedelijke projecten met hoge onrendabele toppen. De bouwkosten zijn bij ons nauwelijks lager dan in de Randstad, maar de opbrengsten per woning wél. Dat betekent dat nieuwbouw bij ons structureel lastiger tot stand komt, terwijl de behoefte evident is. Wij vragen daarom om beleid dat niet alleen kijkt naar kwantiteit, maar ook naar kwaliteit, leefomgeving, en naar de werkelijke opgaven van kleinere en middelgrote gemeenten. Gebiedsgerichte instrumenten en middelen zijn nodig om gebiedsgerichte ambities en opgaven waar te maken.

Ook bereikbaarheid speelt een cruciale rol. Zonder goede verbindingen is het onmogelijk om de woningbouw- en arbeidsmarktopgaven te laten slagen. De Lelylijn is daarvan een helder voorbeeld. Die lijn versterkt niet alleen het Noorden, maar het hele land. Hij maakt duizenden extra woningen mogelijk, versterkt de economie in meerdere provincies en zorgt voor een betere spreiding van bevolking en bedrijvigheid. Wij zijn daarom blij dat er nu wordt gekeken naar innovatieve financieringsvormen voor zulke grote structurele projecten.

Investerings in onze regio leveren strategische autonomie op in energie, defensie: veiligheid en weerbaarheid, digitalisering en biotechnologie. Ze versnellen de verduurzaming van de industrie. Ze creëren ruimte voor woningbouw waar dat landelijk schaars is. En ze dragen bij aan een sterke, toekomstbestendige economie waarin alle regio's kunnen floreren.

De regio's in het Noorden staan klaar om te leveren. Met meerjarige partnerschappen, een eenduidig loket, voldoende regelruimte en langjarige middelen kunnen wij projecten sneller en efficiënter realiseren. Niet alleen voor onze eigen inwoners, maar voor Nederland als geheel. Want wij geloven dat als Nederland alle regio's laat meetellen, Nederland als geheel sterker wordt.